

Jaarverslag 2017

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
2. De medewerkers	5
3. De verschillende beleidsterreinen	6
a. Public Relations	6
b. Tentoonstellingen	7
c. Collectie	9
d. Relaties	11
Gemeente	
MOE (Museum Overleg Ede)	
Vrienden van het Kijk en Luistermuseum	
Open Monumenten dag	
Historische Vereniging Oud-Bennekom	
4. Bezoekers	12
5. Financiën	13
6. Slot	13

1. Inleiding

Het jaar 2017 heeft in het teken gestaan van het nadenken over de vraag hoe het museum stappen kan zetten om in de komende jaren toekomstbestendig te zijn.

Binnen staf en bestuur werd nagedacht over noodzakelijke aanpassingen in het gebouw. Verduurzaming van het gebouw, maar ook het eigentijdser maken van de entree en het moderniseren van de presentatie van de collectie waren daarbij hoofdthema's.

Het was noodzakelijk om goed naar het beter beheersen van de energievoorziening in het museum te kijken. De noodzakelijke beheersing van het binnenklimaat brengt veel kosten met zich mee. Het plan is opgevat om op het dak van de muziekzaal 120 zonnepanelen te plaatsen, waarmee het museum voor minimaal de helft kan voorzien in zijn energiebehoefte.

Een beter geïsoleerde lichtstraat bij de entree kan ook tot besparingen leiden en ook het toelaten van meer daglicht in het donkere gedeelte van de hal via een solar tube kan dat effect hebben.

Geïnspireerd door meedenken van Erfgoed Gelderland hebben we stappen gezet om de presentatie van de collectie in de muziekzaal te moderniseren. Op een display zouden filmpjes getoond kunnen worden van de werking van de muziekinstrumenten, hetgeen nu vanaf de tribune niet altijd goed zichtbaar is.

Daarbij denken we dat het aanpassen van de entree met behoud van het karakter van het museum, een nog betere uitstraling kan geven. Een andere kleurstelling, een duidelijker museumwinkel(tje) en een beter werkend kassasysteem helpen daarbij.

Plannen om tot realisatie te komen, gepaard gaand met duidelijke begrotingen, op grond van offertes, moesten ook voorzien worden van financiële onderbouwing.

Bestuur en staf hebben daarin veel samen opgetrokken. Vanuit de staf heeft er regelmatig terugkoppeling plaatsgevonden naar de medewerkers. Daarbij is hun mening gevraagd en is ook hun inbreng meegenomen bij de ontwikkeling van de plannen.

Staf en bestuur hebben ook samen gewerkt aan de inhoudelijke kant van het museale leven. Voor het aanleveren van de benodigde stukken voor de museumvereniging is het calamiteitenplan herzien en aangepast. Als geregistreerd museum is dat met regelmaat een verplichting, zodat die status behouden blijft.

Het collectieplan is herschreven, waarbij werd vastgesteld dat daar nog ontwikkeling moet plaatsvinden. Daartoe zal in de loop van 2018 een opzet gemaakt worden, zodat in 2019 het gesprek over de collectievorming en het collectiebehoud kan worden gevoerd.

Voor het financiële beheer van de gelden die het museum ter beschikking worden gesteld, is een nieuw administratiesysteem geïmplementeerd. De administrateur zorgt voor alle boekingen en de penningmeester is op grond van de resultaten in staat beleidsvoorstellen te doen.

Het nieuw aangeschafte kassasysteem helpt zicht te houden op bezoekersaantallen, inkomsten, en verkopen in de museumwinkel en de koffiekamer. Voorraadbeheer vormt daar een onderdeel van. Ten behoeve van de subsidieverlener is er grondig aandacht besteed aan het opstellen van de begroting, het activiteitenplan en de verantwoording over de financiën.

Afgelopen jaar is de archeologische collectie definitief overgedragen aan de Gemeente Ede voor opslag en beheer, dat alles in goed overleg met de Historische Vereniging Oud-Bennekom.

Vanuit de staf is er veel aandacht besteed aan de juiste maatregelen ten aanzien van de brandveiligheid binnen het gebouw. Er zijn inmiddels 6 gecertificeerde beheerders van de brandmeldinstallatie, die de noodzakelijke maandelijkse controles voor hun rekening nemen. De noodzakelijke technische aanpassingen zijn uitgevoerd.

Jos van Kroonenburg, voorzitter
Wim van Kalleveen, secretaris

2. De medewerkers

Bestuur

Het museum kent een bestuur dat als bevoegd gezag fungeert en de werkzaamheden binnen het museum delegeert aan de directeur die bijgestaan wordt door stafleden.

Het bestuur van de Stichting Kijk- en Luistermuseum was per 1 januari 2017 als volgt samengesteld:

Dhr. J. van Kroonenburg: voorzitter (vanaf 22 februari 2017)

Dhr. W.C.L. van Kalleveen: secretaris, mede namens de Historische Vereniging Oud-Bennekom.

Dhr. W. Deiters: penningmeester

Dhr. J. M. van Raan

mw. Th.M.B. Smeenk-Bus

Het bestuur vergaderde zesmaal en deze vergaderingen werden bijgewoond door de directeur van het museum dhr. J. van Ginkel.

Tweemaal is er overlegd met de Historische Vereniging Oud Bennekom.

Directie

Dhr. J. van Ginkel directeur

Stafleden

Dhr. J. Osté conservator historische collectie

Mw. M. Beaujean communicatie

Dhr. L. Stens conservator muziekcollectie tot 25 oktober 2017

Dhr. J. van de Pol conservator muziekcollectie vanaf 25 oktober 2017

Dhr. B. van den Born technische dienst en tentoonstellingen, tot 31 oktober 2017

De directie en de stafleden vergaderden maandelijks. Het werkoverleg tussen de staf, de directie en de vrijwilligers verliep gestructureerd en regelmatig.

Administratie medewerker

Dhr. A. de Jong

Medewerkers

Het totaal aantal vrijwilligers was in 2017 gelijk aan het voorgaande verslagjaar namelijk 60.

Alle vrijwilligers hebben een eigen taak binnen het museum. De taken die door de verschillende vrijwilligers worden uitgevoerd zijn onder meer het verzorgen van rondleidingen, het organiseren van wisseltentoonstellingen, het onderhouden en waar mogelijk repareren van de museumcollectie, het verzorgen en het onderhouden van het gebouw, het verzorgen van de voorzieningen in de koffiekamer, het verzorgen van de administratie en de communicatie en in- en verkoop voor de museumwinkel.

Met alle vrijwilligers wordt een overeenkomst afgesloten waarin de afspraken tussen de vrijwilliger en het museum worden vastgelegd.

Ook in 2017 is door meerdere medewerkers deelgenomen aan bijscholingsactiviteiten, waaronder een cursus over gastvrijheid in het museum, een cursus opzetten en inrichten van tentoonstellingen, een BHV-cursus, een cursus AED-gebruik en een cursus beheerder brandmeldinstallatie. Tevens is er een cursus Adlib in het museum georganiseerd ten behoeve van de registratie van de collectie.

De directie blijft dit aanmoedigen en stelt daarvoor de financiële middelen beschikbaar.

Medewerker in vaste dienst:

Binnen het museum is er een medewerker ingehuurd via de Permar die de taak conciërge/beheerder uitoefent.

3.De verschillende beleidsterreinen

a. Public Relations:

Via de website, de social media, de persberichten, de optredens in locale en regionale radio- en tv-programma's, posters, folders en niet te vergeten: mond op mondreclame is er aandacht voor het museum gegenereerd.

In 2017 hebben we samenwerking gezocht met de andere leden van het Museum Overleg Ede (MOE) voor een gezamenlijke campagne in het Visit Veluwemagazine. Niet alleen wat er het hele jaar door bij ons te beleven is, ook de wisseltentoonstellingen kregen veel aandacht. Vooral de Meccanotentoonstelling oogstte veel belangstelling vanuit het hele land. De vindbaarheid op het internet is aanmerkelijk vergroot.

Onze webpagina werd ruim 33.000 maal bezocht (75% unieke bezoekers, 25 % herhaalbezoek), een grote stijging ten op zichte van vorig jaar. Op diverse andere websites wordt het museum genoemd en gelinkt, zoals op de site van de Museumvereniging, Erfgoed Gelderland, WhichMuseum, DageWeg, KidsproofArnhem, museum-info.nl, Go-Kids en Erop uit in eigen land.

De sociale media, zoals Facebook en Twitter waren belangrijke instrumenten om onze bekendheid te vergroten. Ook is het museum met tekst en beeldmateriaal te vinden in de tijdschriften van diverse touroperators en vakantieorganisaties.

Het project Digitaal Tafelen resulteerde in de plaatsing van een digitale tafel in het museum. Deze geeft een goed beeld van wat er in deze regio te beleven valt. Voor bezoekers een mooie manier om cultuurhistorische kennis te vergaren over Bennekom en omgeving, waarvan veel en graag gebruik wordt gemaakt.

Het museum was met een stand vertegenwoordigd op de nationale Bus-idee-dag, een beurs speciaal voor touringcarbedrijven en hun klanten, waar nieuwe contacten zijn gelegd en oude onderhouden.

Ook werd het museum vertegenwoordigd op de Caravana (jaarlijkse kampeerbeurs in Leeuwarden) In de Nationale Museumweek was het museum tegen gereduceerd tarief toegankelijk en waren er bijzondere activiteiten voor kinderen en volwassenen.

In Bennekom werkten we mee aan diverse activiteiten, zoals de Vlegeldag, Open Monumentendag, de Nacht van de Geschiedenis en de Dickensmarkt: een goede manier om de bekendheid van ons museum te vergroten.

In de periode juni en juli hebben onze banieren, in het centrum van Bennekom de aandacht gevraagd voor ons museum.

b. Tentoonstellingen

Er zijn in 2017 5 wisseltentoonstellingen geweest, en voor het eerste aanvullende tentoonstellingen uit eigen depot in de vitrines geschonken door de 'Vrienden'.

Winter Wolland, 6 december 2016 tot en met 25 februari 2017: een tentoonstelling van winterse en niet-winterse objecten vervaardigd van wol, gevilte wol en acryl. Diverse textiele kunstvormen en textiele gebruiksvoorwerpen wisselden elkaar af in deze expositie.

Mooi zijn, 18 februari 2017 tot en met 13 mei 2017: vroeger en nu, in onze regio en ook ver daarbuiten. Kleding, sieraden en versiering uit eigen en particulier bezit stond centraal.

Meccano, 7 juli 2017 tot en met 9 september 2017: een tentoonstelling in samenwerking met het Meccano Gilde. Door leden van het gilde gebouwde machines, vrachtauto's en andere bouwwerken werden getoond. Voor de bezoekers was er volop gelegenheid zelf te bouwen.

Karst Quast bij zijn meccano.

Glaskunst en schilderijen, 16 september 2017 tot en met 18 november 2017: de Wageningse kunstenares toonde haar glaskunst en schilderijen waarbij de natuur haar grootste inspiratiebron was.

Aan tafel, 24 november 2017 tot en met 24 februari 2018: fraai gedekte tafels met fonkelend kristal, porseleinen serviezen en elegant bestek van de gegoede burgerij in ons land uit de periode van 1900-1950. In acht poppenhuizen, is ook gedekt voor de maaltijd.

In de vitrines van de vrienden:

Uit eigen depot, 20 mei 2017 tot en met 1 juli 2017: een greep uit de niet altijd zichtbare stukken in de schatkamer van Bennekom rondom het thema koken en eten. Uit het depot werden keukenspullen, email, grote en kleine fornuizen, servies en nog veel meer opgepoetst en glad gestreken. 'Food-technologie uit grootmoederstijd. (Vitrines)

c. Collectie

Muziek

De muziekcollectie is aangevuld met een oefenklavier, oorspronkelijk gebouwd in Bennekom. Het oefenklavier dat in het museum aanwezig was, werd teruggegeven aan de Gemeente Zutphen, waarna de Gemeente Zutphen verwerving van dit oefenklavier mogelijk maakte. Een vleugelpianola werd ons geschonken, en wordt nu gerestaureerd.

De muziekcollectie omvat ruim tweehonderd mechanische muziekinstrumenten uit de 19e en 20e eeuw. Deze worden allen met een veerwerk opgewonden of met de hand gespeeld.

In het afgelopen jaar zijn er uiteraard door onze technische medewerkers de nodige onderhouds- en reparatie werkzaamheden uitgevoerd, waarvan een paar er zeker uitspringen.

De Violano Virtuoso (topstuk) leek een serieus probleem te hebben, zodat zelfs externe hulp werd ingeroepen en enkele aanpassingen/vernieuwingen werden uitgevoerd. Helaas werd het gewenste resultaat nog steeds niet bereikt totdat bleek dat het elektrisch circuit stap-voor-stap doorlopen moest worden. Dit werd met grote precisie uitgevoerd en wel met succes. Tevens werd er een andere muziekrol gemonteerd en het resultaat was daar.

De schijvenwisselaar (voorloper van de juke-box) bleek na grondig onderzoek een probleem te hebben met de opwindveer. Als eerste werd geprobeerd deze veer te laten reviseren, maar dit bracht niet het gewenste resultaat, waarna werd besloten deze volledig nieuw te laten maken door een bedrijf in Oost-Nederland. Na deze nieuwe veer gemonteerd te hebben kunnen we hier weer van genieten.

Tevens hebben we een spelende mechanische grammofoon met een groot aantal bakelieten platen aan onze collectie mogen toevoegen en niet te vergeten werd door Karst Quast ons een "Meccano Metallofoon" geschonken, die hij zelf heeft gebouwd ter gelegenheid van de tentoonstelling die in ons museum werd gehouden. Dit apparaat wordt echter wel elektrisch aangedreven en hoort niet thuis bij de collectie in de Moltzerzaal, maar zal een plekje krijgen in een vitrine in de hal of de gang, zodat de bediening toch elektrisch kan blijven en vooral door de jonge bezoekers van ons museum zal dit zeker op prijs gesteld worden.

Registratie:

Alle onderdelen van de collectie worden geregistreerd in het systeem Adlib, dat door het museum wordt gebruikt.

Het museum neemt eveneens deel aan het project Internet Gelderse Musea (IGEM), thans bekend onder de naam Collectie Gelderland. Dit project heeft als doel het digitaal toegankelijk maken van museale collecties in de provincie Gelderland.

Textiel, erfgoed:

Een aantal rollen kant, niet ingeschreven en dubbel in de textielcollectie, zijn geschonken aan het museum De Kantfabriek in Horst.

Boventallige verpleegstersuniformen zijn geschonken aan de Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit in Utrecht.

Verder is dit jaar bij voortduring gewerkt aan het juiste registreren, fotograferen en digitaliseren van de collecties in Adlib. Regelmatig zijn de bestanden geplaatst op collectie van Erfgoed Gelderland.

In het kader van het project digitale tafel zijn veel objecten door een professionele fotograaf vastgelegd.

Ten einde de registratie goed te kunnen uitvoeren hebben 6 medewerkers een cursus Registreren in Adlib gevolgd, die in het museum gegeven is.

Vanuit de staf hebben we deelgenomen aan een rondetafelgesprek over de juridische aspecten van de eigendomsrechten van objecten, foto's en teksten.

Dit jaar zijn er weer regelmatig objecten aangeboden voor de historische en de textielcollectie. Ze zijn allen op waarde beoordeeld en waar mogelijk opgenomen en geregistreerd in de collectie. De gevers hebben allen een dankbrief gekregen en een tegoedbon voor een museumbezoek.

d.Relaties

Gemeente

Er is goed contact met de Gemeente Ede bij de verantwoording van de door de Gemeente ter beschikking gestelde gelden. Het museum beijvert zich die gelden goed aan te wenden voor beheer en behoud van het gebouw, als ook voor het in stand houden en mogelijk uitbreiden van de collectie.

MOE (Museum Overleg Ede)

Vanuit de directie wordt deelgenomen aan het Museumoverleg Ede (MOE). Gezamenlijke projecten, gezamenlijke aanpak van de marketing en het project Digitaal tafelen bepaalden de agenda.

Erfgoed Gelderland

Vanuit het museum worden de bijeenkomsten georganiseerd door Erfgoed Gelderland veelal bijgewoond. Met name de vergaderingen van collectie Gelderland helpen ons om onze collectie op een juiste manier in Adlib te beschrijven.

Vrienden van het Kijk en Luistermuseum

De vitrines geschonken door de Vrienden zijn dit jaar permanent gebruikt.

Open Monumenten dag

Het museum is met een kraam aanwezig geweest op een druk bezochte dag bij Boekelo. De vele bezoekers hebben daar ook weer kennis kunnen maken met wat het museum te bieden heeft.

Historische Vereniging Oud-Bennekom

Op dinsdag werken leden van de HVOB in het museum aan hun collectie en maken gebruik van drie ruimtes in het museum. Het museum en de historische vereniging hebben afgelopen jaar wederom de 'Nacht van de geschiedenis' georganiseerd. Rondom het thema geluk werd er een lezing gehouden, werd er gezongen door Hans Dorrestijn en gedanst door Dance Studio Bennekom.

4. Bezoekers

In het verslagjaar bezochten in totaal 11444 personen het museum.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Bezoekers totaal:	11444	11.660
Jeugd (m.n. scholieren)	750	706
Groepen:	4422	5.108
Individueel:	6272	5.846

Het museum is zeer geschikt voor een bezoek met kinderen, ook voor verjaardagsfeestjes.

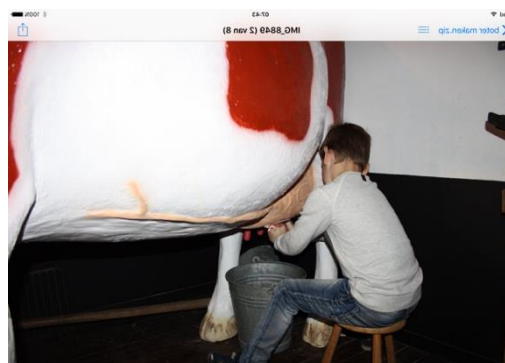
De demonstraties in de muziekzaal met speeldozen, straatpiano's, pianola, draaiorgels en automaten (muziek makende figuren) vallen steeds weer in de smaak. Kinderen jonger dan 12 jaar hebben alleen toegang begeleid door een volwassene.

De schoolklas uit 1920 toont heel realistisch hoe hun (over)grootouders toen naar school gingen. En in het nostalgische kruidenierswinkeltje met 'ouderwets snoep' zien ze wat opa en oma vroeger voor een cent gingen kopen.

Groepen schoolkinderen kunnen na afspraak onder begeleiding een van de volgende projecten doen:

- boerderij en boter maken;
- de school van vroeger;
- verzamelen;
- muziek: speeldozen en draaiorgels;
- Veluwe klederdracht.

Kinderen kunnen een speurtocht door het museum doen. Voor de allerkleinsten is er een speelhoek met een poppenhuis.

Openingstijden

Het museum is het gehele jaar geopend van dinsdag t/m zaterdag van 14:00 uur tot 17:00 uur. Voorts is het museum geopend op tweede paasdag, Hemelvaartsdag, tweede pinksterdag en tweede kerstdag. Tijdens het Museumweekend en De Gelderse Museumdag is het museum extra geopend.

Voor groepen bestaat de mogelijkheid afspraken te maken buiten de openingstijden. Hiervan wordt veelvuldig gebruik gemaakt.

Het museum is gesloten op: zondag, maandag, Nieuwjaarsdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag en eerste kerstdag.

Het museum is volledig toegankelijk voor personen in een rolstoel of met een rollator.

Publieksbegeleiding en wisseltonstellingen

De collectie wordt mondeling toegelicht tijdens de rondleidingen door het museum. Deze vorm van presentatie is het instrument om de aantrekkingskracht van het museum te behouden en/of te vergroten.

5. Financiën

2017 is afgesloten met een positief resultaat, waardoor een reservering gedaan kon worden voor alle onderhoudsplannen ter verduurzaming van het museum en aanpassing van het interieur.

Het bestuur blijft de komende jaren kritisch naar de inkomsten kijken en blijft zoeken naar nieuwe en moderne ontwikkelingen die tot meer bezoekers van het museum zullen leiden.

Door de eigen inkomsten van het museum, de donaties, het werk dat door de vele vrijwilligers wordt verzet en door de bijdrage van de Gemeente Ede is er sprake van een gezonde exploitatie.

6. Slot

In dit verslag is weer een overzicht gegeven van onze organisatie en van alle activiteiten en ontwikkelingen binnen het Kijk- en Luistermuseum. Wij zijn er als museum trots op dat wij door de noeste arbeid en enthousiaste inzet van de vele vrijwilligers een voor het publiek aantrekkelijk en waardevol museum mogen zijn.